

Castell, un dels pocs paratges intocats

crònica

SALVEM CASTELL!

Un temible desgavell pot sacsejar Palamós si el batlle i certs regidors permeten que uns constructors —forasters i destructors de tot el que és verd i és bell— assassinin els colors de la platja de CASTELL.

Car la gent de Palamós no vol cap més estropell, i ja fa dies que signa una unànime consigna: «Catalans, salvem Castell!»

I «salvem CASTELL» ho crida tot allò que respira i té vida de Tossa a Palafrugell: des del grumet de la barca fins al patró del vaixell, des de la pagesa grassa i galtaencesa que passa amb l'aviram al cistell fins als qui refan les xarxes a la platja o al port vell: «Catalans, salvem Castell»

I ho repeteix la gavina i ho dibuixa l'estornell i ho reflecteix la petxina i ho glugluteja el pagell i ho proclamen amb llurs flaires la ginesta i el clavell i, amb tot el gust de la terra, l'ou de reig i el pinetell: «Catalans, salvem Castell»

Tant de bo que el clam traspassi, de l'alcaldia, el cancell, i recordi el nostre batlle, com resa un proverbi vell, que un polític sols és noble quan segueix les veus del poble. I el poble ara diu: CASTELL!

Josepmiquel Servià

Al bell mig d'allò que hom anomena, darrerament, la «Costa Brava centre», dins del terme municipal de Palamós, s'estenen la platja i les muntanyes de Castell, el poblat ibèric del mateix nom i, més enllà, les cales fins al cap de Planes, límit del terme. En aquest sector es conserva un paisatge que deu acostar-se prou a aquells paisatges originaris, no urbanitzats, de les costes de la Mediterrània occidental. Uns paisatges que, efectivament, van atraure els primers turistes. Avui, suposem en nom del turisme, es pretén modificar substancialment un dels pocs paratges quasi intocats.

El Pla General de Palamós, oblidant-se de la història i dels canvis de paisatge que hi ha hagut en els darrers anys, qualifica els boscos de Castell de sòl urbanitzable programat. Una àrea que es mereixeria, sens dubte, la qualificació de sòl no urbanitzable.

Com recorda l'informe del Departament de Medi Ambient, resulta bastant «irònic» llegir com a definició de sòl no urbanitzable «aquell sòl que pel seu interès agrícola, forestal i/o paisatgístic o per les seves dificultats topogràfiques ha de ser salvaguardat de qualsevol procés de tipus urbà» i al mateix temps trobar els articles 180 i 181 que tracten de Castell dins el sòl urbanitzable programat. La redacció d'aquests articles és igualment irònica, la decisió presa es vol dissimular —mínimament, és clar!— amb frases que hom sap de compromís: pel que fa referència al sector paratge de Castell diu «...aquests terrenys es destinaran a la localització d'habitatges en grups, o un establiment hotel·ler si s'escau,

que tot i tenir els serveis propis del sòl urbà, han de conservar al màxim el caràcter rural del sector i, malgrat el fer possible un aprofitament privat de part dels terrenys del sector, s'asseguri el poder gaudir per part del públic en general d'un paisatge excepcional i de l'ús de les platges i cales situades en l'àmbit del sector».

La qualificació no és recent, data de 1986, quan es va aprovar el primer Pla General de l'època democràtica. Però aquest Pla va tenir una història accidentada, gens afortunada. Si el 12 de novembre de 1986 la Comissió d'Urbanisme de Girona donava l'aprovació definitiva del Pla, la vigència d'aquest no va durar el temps que s'havia previst, ja que per sentència del Tribunal Suprem, amb data del 28 de novembre de 1990, quedava anul·lat.

L'anul·lació d'un Pla General és un fet greu. Però, en el cas que ens ocupa: hagués pogut significar una segona oportunitat per a Castell? Creiem que sí. Però, «lògicament», no ha estat així. El «nou» Pla General va ser aprovat inicialment —i per unanimitat— el 9 de maig de 1991 pel consistori palamosí. Després d'aquesta aprovació va obrir-se el preceptiu període d'exposició pública. Malauradament, ni en aquest moment ni anteriorment, l'any 1986, va sorgir cap moviment, cap al·legació, cap campanya com la d'enguany de «Salvem Castell». Cal entendre aquest fet com un desinterès inicial vers el tema, o més aviat com una desinformació general i estesa del funcionament municipal? Al meu entendre, cal reflexionar molt bé sobre aquest

punt: per què hem reaccionat amb una decidida campanya de recollida de signatures en contra de la urbanització de Castell tan tard? Per què no va sorgir amb la mateixa força l'any 1986 o a la primavera de 1991 quan el Pla General es trobava en fase de

reelaboració i especialment en el període d'exposició pública? Actualment, hem arribat ja a l'aprovació definitiva del Pla.

Podem recordar, també, que abans de la redacció del Pla General de 1986, havia sorgit un primer projecte per urbanitzar Castell: durant l'any 1985 es va saber que la societat francesa «Club Mediterrané» tenia molt d'interès per construir una marina, fins i tot creiem que havia entrat un projecte inicial a l'Ajuntament de Palamós. En aquell moment va organitzar-se una tímida campanya (tímida, en el sentit que va aplegar poca gent) en contra. No sabem per què, un bon dia, el perill del «Club Mediterrané» va esvaïr-se realment. Potser per aquesta raó, quan van haver-hi les aprovacions del Pla General, l'opinió pública palamosina no va reaccionar, no se'n va assabentar o no li va donar la importància que es mereixia, ja que acabava de desaparèixer un perill pitjor (?).

Cal lamentar, doncs, la lenta capacitat de reacció del poble de Palamós. Però també és veritat que des que ha sorgit la campanya —aproximadament, a la primavera de 1992— el paratge de Castell segueix intoccat. Per tant, els qui estem profundament segurs de l'error que suposa urbanitzar Castell, donen suport a la campanya sense dubtes. Podem arribar-hi a temps, encara? Tant

de bo fos així, però no sóc gaire optimista. El negoci immobiliari de la urbanització de Castell sembla massa gros per poder ser optimista.

Recentment, la premsa diària (*El Punt*, 22-05-92) ens ha informat que la societat El Castell SA ha presentat a l'Ajuntament, encara

que de manera extraoficial, un projecte de pla parcial.

El Pla General divideix la zona en dos sectors: el sector «plana de Castell» i el «paratge de Castell». Per al primer, amb una superfície de 46,28 ha, preveu una edificabilitat bruta de 0,09 m² sostre/m² sòl i una densitat màxima de 4,5 habitatges/ha. Els usos permesos són hoteler i complementaris i habitatges unifamiliars. Això permetrà construir un màxim de 208 habitatges; l'ús hoteler equivaldria a un habitatge per cada 120 m², tot plegat amb una edificabilitat màxima de 41.653 m². Cal denunciar, a més, que aquestes xifres són significativament més altes que les previstes pel «pla del 86», el qual hagués permès un nombre màxim de 151 habitatges, ja que l'edificabilitat i la densitat eren més baixes. Es preveu també que aquest sector, justament «l'àrea planera i de paisatge obert, prop de la platja de Castell, es reservarà com a zona esportiva destinada a camp de golf...» Veiem, doncs, que el Pla General segueix la moda absurda i degradadora del caràcter propi del paisatge dels camps de golf.

En el segon sector, «el paratge de Castell», amb una superfície de 40,3 ha, es permet la mateixa edificabilitat i la mateixa densitat, s'obtenen, per tant, uns resultats de 181 habitatges possibles, amb un volum edificat de 36.270 m². Els usos permesos són, igualment, «d'habitatges unifamiliars (aïllats o agrupats en fileres) i complementaris de caràcter comunitari; hoteler i complementaris. El sostre remanent no exhaurit per a l'ús d'habitatges es podrà destinar a

ús hoteler». Igualment, segons el Pla de 1986, les xifres eren un xic inferiors: haguessin estat possibles 140 habitatges, amb una edificabilitat màxima de 26.389 m².

L'informe que el Departament de Medi Ambient

ha tramès referent al Pla General posa en qüestió que aquesta sigui la qualificació adequada del paratge amb arguments com: «cal valorar si la qualificació d'aquests dos sectors es pot considerar congruent per a una adient preservació de l'espai natural contemplat en el PEIN, si atenem al fet que la urbanització de les zones residencials i hotelera d'aquests sectors afectaria una zona de gran interès natural, formada per boscos litorals en un bon estat de conservació, i implicaria un potencial impacte ambiental de l'espai natural del PEIN. Així mateix, la zona esportiva als terrenys planers suposaria una transformació important dels usos del sòl amb la consegüent pèrdua dels terrenys agrícoles».

Ens trobem, al meu entendre, davant d'una situació que difícilment tindrà un retorn positiu al tipus de sòl que correspondria a l'àrea: no urbanitzable. Una vegada més, a Catalunya, la manca d'una planificació general rigorosa i l'encallament del famós Pla d'Espais d'Interès Natural ens deixen malmenar territori impunement, prescindint d'objectius que sobrepassin els meraments particulars i/o extremadament «localistes».

ROSA M. MEDIR